

Tomo Križnar - Pismo iz Čada (27. marec 2009)

Pozdravljeni,

Oče mi je poslal novo pismo iz Čada. Pravi, da je bilo sicer napisano v afektu, a da se lahko, če je možno, objavi v medijih...

Jan, Živa, Ažbe, Beata, Maja, Barbara, in cela žlahta in vsi, ki ste podprli akcijo postavitve Antene dr. Janeza Drnovška v Darfurju.

Srečno vrnil iz Darfurja nazaj v Čad. Pod zaščito humanitarnega koordinatorja Suleimana Jammousa v grmovju na ozemlju SLA Unity streniral mlade fante uporabljati video kamere, prenosne računalnike in satelitske telefone.

Ni bilo lahko. Čepe na preprogi, pri 45 stopinj celzija v revni senci pod trnastimi akacijami, v neznosnem vetru, ki je ves čas zasipaval ranljivo tehniko s peskom, med žejnimi muhami, s kameljimi pastirji, ki jim je prerok prepovedal vsako čaščenje podob... Ampak nihče ni bil živčen, nihče ni vrel in kipel, razen mene seveda... Z neskončno brezbrižnostjo, ki se je razvila skozi tisočletja, kot najboljši odziv na eno najbolj surovih naravnih okolij na planetu, so poslušali, gledali, se dotikali nežnih naprav, ki jih je spravil tujec iz dežele masla in medu skozi vse ovire in pasti. Nič si niso zapisovali, spočiti, skoraj deviški možgani so skenirali, dokler si po treh dneh, eden ni montiral za pol dlani velike canonovo digitalne FS100 v turban na glavi, drugi pa si je enako kamero z izolirnim trakom zalepil na svoj AK 47.

Imeli smo odlično motivacijo. Vsako jutro navsezgodaj je nad našimi položaji na robu vasi Farawya zakročil ruski Antonov. Visoko, da smo ga komaj videli, je letel naprej do meje, prestrašil begunce v taborišču Ore Kosuoni in vojake Euforja v Iribi, in nazaj grede spuščal bombe - navidez brez vsakega načrta.

Ampak načrt obstaja. Potem, ko je iz Severnega Darfurja pobegnilo skoraj vse človeško, in je bila iztrebljena tudi večina živali in orjaških,

stoletja starih dreves po wadijih, sudanska letala zdaj bombardirajo in zažigajo še to kar je ostalo. Suho sahelsko travo.

Načrt je jasen in grozen. S področij prepojenih z vodo in nafto je treba pregnati afriške avtohtone Indijance in jih zamenjati z priseljenci, ki so se pripravljani identificirati z tujci onkraj Rdečega morja, ki že petsto let vztrajno kolonizirajo Bila del Sud - Deželo črnih ljudi.

Ampak posnetke nismo in nismo mogli poslati, ker računalnikov nismo mogli povezati s satelitom.

Poklicali smo na sedež Thuraye v Saudsko Arabijo, ki vzdržuje satelite v orbiti, in zvedeli da sim kartice slovenskega operaterja mobilne telefonije niso aktivirane. Ker smo hoteli sistem čim prej usposobiti, smo medtem v satelitske telefone vložili originalne sim kartice iz thurayinih satelitskih telefonov s katerimi se važi na »osvobojenih ozemljih ljubica vsakega malo bolj pomembnega uporniškega komandanta, ter po satelitski zvezi od sorodnikov, ki trgujejo v emiratih, prejeli številke kartic z enotami za 1000 Eur. To bi moralo biti dovolj, za zagon sistema, ki ga po politiku, za katerega v Darfurju vedo, da se je najbolj izpostavil za tiste, ki si sami ne morejo pomagati, imenujemo: Antena nekdanjega slovenskega predsednika dr. Janeza Drnovška.

Ampak tik preden smo ponoči na prvi računalnik uspeli naložiti program za povezavo kabla s satelitskim telefonom in se dvigniti med najbolj briljantne zvezde na planetu, je generator utihnil.

Generator so odpeljali uporniški vojaki JAM. To so tisti, katerih fini predstavniki Justice and Equality Movementa, so leta 2006 dvakrat obiskali Drnovška v palači v Ljubljani. In ostali zapomnjeni, da jih ne zanima toliko mir in vrnitev tri, štiri milijone beguncev nazaj na domove, ampak prej orožje in politični azili v Sloveniji. Generator, ki je vse doslej omogočal bleščanje edine, 25 watne žarnice na suku v

Farawyji petdeset kilometrov daleč naokoli, so odpeljali z obrazložitvijo, da pripada Minnavijevi frakciji SLA. Minnavijevi - to so pa tisti, ki so 5.maja 2006, v času ko je Condolesa Rice napisala slovenskemu MZZ pismo naj se Slovenija ne vmešava, na pogajanjih v Abuyi v Nigeriji, edini od vseh darfurskih upornikov pod pritiskom ameriškega predstavnika, sedaj nagrajenega direktorja Svetovne banke Zoelicka, podpisali mirovni sporazum s sudansko vlado. In takoj nato skupaj z Džandžavidi in sudansko vojsko začeli napadati vse, ki miru niso podpisali (iz povsem razumljive bojazni, da je tekst, kot je bil pripravljen, samo trik, s pomočjo katerega bo Darfur padel v azijske roke.

Moji »borci za svobodo« so naslednji dan nekje staknili petmetrsko sončno celico, a brez akumulatorja in smo zato neposredno lahko napajali samo video kamere in telefone - ne pa tudi računalnikov.

Zaradi nevarnosti, da me ugrabijo in prodajo eni ali drugi, ki jim ni do tega, da bi se Darfur povezal z živčnim sistemom človeštva, je Jammous odločil, da bo zame najbolj varno, če me pošlje nazaj v Čad. Ker se mi je zdelo, da sem saharskim kameljim pastirjem, ki radi citirajo arabsko modrost, da je meč močnejši od peresa, vendarle utolkel v betice, da se večina ostalega sveta žal odziva predvsem na zunanje podobe in to kar se vidi z očmi, in smatral, da sem tako opravil bistvo svoje misije, sem ubogal.

Ubogal sem tudi zato, ker sem se prepričal, da je k Furom v vulkanske gore Jebel Marra sredi Darfurja nemogoče. Furi so nekakšni črni Bohinjci, ki žive v raji na največjem vodnem razervoarju med Nilom in Nigrom in sem jih poleti leta 2006 našel brez vsake pomoči in najbolj izpostavljene vsem vojskam, ki beže pred napredujočo Saharo. Tri leta potem, so gore še težje dostopne, zapečatenene in zdaj oblegane tudi z Minnavijevimi silami, ki jih ne bi rad srečal, saj so me prav Minnavijevi julija tistega leta predali mirovnikom Afriške Unije, ti pa potem Varnostnoobveščevalni službi sudanske vojske. Kot Nube in mi Slovenci, v časih ko so nas ropali isti otomanski janičarji iz istega Istanbula, se Furi umikajo vedno više v gore. Imajo vse sadje in zelenjavo tega sveta in prešerno erodiran relief, ki jim daje odlične

pogoje za dolgotrajno gverilsko obrambo - a so zagotovo najbolj ogroženi od vseh v Darfurju.

Nikjer vladni bombniki ne tolčejo bolj redno in sistematično. Nobeno ljudstvo v Darfurju ni izgubilo več ozemelj. Nobenih domorodnih ljudi na žrtveniku svetu svetovna javnost bolj ne ignorira.

Ubogal sem, ker je Jammous dal častno besedo, da bo z Drnovškovo anteno poslal v Jebel Marro dva najbolj usposobljena fanta iz plemena Midob, ki se razume z komandanti Abdel Wahidove SLA, ki nadzirajo gore. Zmenjena sva, da mu bom še naprej zaupal le, če bo speljal obljubljeni. Jammous se je do sedaj še vedno izkazal. Kar se tiče elektrike, se bodo znašli s to, ki se dobi prek vžigalnikov za cigarete v terencih. Škoda le, da zaradi prevelike teže (60 kg), doma nisem vzel s seboj vseh pet pretvornikov, ampak samo enega. Ampak tuljave lahko dobe tudi z napadom na vladne postojanke...

Kar se tiče razmer v katerih sem našel begunce v taboriščih v Čadu me ne silite govoriti. Se še nisem pomiril in se bojim, da bom, če odprem stisnjene zobe, storil kakšno napako. Šotori so v teh treh letih razpadli; nadomestile so jih nekakšne zemljanke, ki jih z golimi rokami iz blata pomešanega s slamo in živalsko scalnico namesto betona, obnavljajo žene. Milijoni otrok še vedno nimajo šol, ki bi lahko osmislile totalno neperspektivnost staršev, ki ne smejo delati, niti se seliti s trebuhom za kruhom; če pa si to drznejo, jih kerubini EU streljajo in mečejo morskih psom. Večina mladih inteligentnih fantov in deklet, ki jih lahko vidite pričati v celovečernem dokumentarnem filmu, ki smo ga naredili z Majo Weiss in Petrom Bratzom, je v teh treh letih padla v bojih tu in tam po Darfurju. Tudi Jaffar, ki me je pred tremi leti, ko sem poskušal organizirati obisk slovenskega predsednika v taborišču Ore Kosuoni v Bahai, povezal s čadskimi oblastmi in prevzel odgovornost za varnost...

Bolj kot kdaj koli sem jezen na tiste, ki so Drnovšku preprečili obisk trdeč, da ni varno. Če bi Drnovšek videl tiste oči, bi se po moje zasukal drugače... Nisem še povedal kam so šli prispevki, ki ste jih spomladi 2006 največji humanitarni akciji zbirali v Sloveniji.

Hoja v domačinskih mokasinih mi ne pomaga samo bolje razumeti pekla okoli sebe, ampak ima za posledico, da sem zdaj tudi sam deležen nekaj od tistega, kar čutijo ti prekleti črni hudiči. In to je tisto kar me razbesneva.

To so vendar ljudje, čisto taki kot mi v alpskih dolinah, le zaradi drugačne narave prilagojeni in zaviti v drugo folkloro. Prav zato, ker so ujeti med vse te, od pohlepa znorele lokalne bandite kot tudi mednarodne kriminalne združbe, zaslužijo vso pozornost nas, ki nam je za enkrat še dobro, a se znamo kmalu tudi sami podobno tresti za svoje otroke.

Resnični pravi izziv danes, je zoperstaviti se Duhu Časa, ne pa prepirati za tistih nekaj kvadratnih kilometrov slane vode, ki sploh ni pitna in spravljati pločnike v še zadnjo slovensko vas, da se po njih lahko nosijo rogate kure...

Zato te Jure iz kranjskega poslovalnice Mobitela d.o.o, lepo prosim: sporoči vašim naj aktivirajo sponzorirane kartice. Drnovškovo anteno ste podprli z donacijo treh rabljenih satelitskih telefonov in baterijami, ki komaj zdržijo par ur po polnjenju. S pticami delite nebo in se brezmejno povezujete, kot pišete na mamutskih reklamnih panojih po celi deželi. Dajte no, za božjo voljo omogočiti povezavo tudi tem nedolžnim žrtvam sveta, kakršnega soustvarjate in otrokom in ženam in starcem pomagajte, da bodo lahko vsaj kričali na pomoč. V nobenem primeru vseh pet darfurskih Tomo Križnarjev s svojimi satelitskimi telefoni skupaj ne bodo mogli potrošiti več kot 150 evrov, saj jim niste zaupali skupaj več kot 30 kartic s po 5 evri enot na vsaki.

Prosim Jure pošlji tole pismo svojemu generalu. Ne boj se Bin Ladna, prisluhni obupanim ljudem tukaj v Sahelu, ki niso prav nič umišljeni, izmišljeni. In vse manj verjamejo v lepo mlado novo deklico Evropsko Unijo in njene lepe besede o človekovih pravicah in demokraciji. Milijoni ljudi si zaradi klimatskih sprememb, za katere verjamejo, da

jih povzroča udobno življenje brezбриžni na industrializiranem severu, ne more več pridelati hrane kot nekoč. Spremljam jih od sedemdesetih let, z njimi živim tudi kadar sem doma, in mi je popolnoma jasno, da nimajo kam - razen čez Sredozemsko morje, oziroma v kampe za urjenje teroristov Tibestiju, in Hoggarju.

A sploh kaj veste, kaj se dogaja v gorah Severnega Čada, na jugu Alžirije, Nigra...? Prva poročila, ki so me ujela na CNN po vrnitvi v 21. stoletje, so polna priprav za osvojitve še neukročenega plemenskega področja v Severnem Pakistanu. Poročevalci na vseh zahodnih tv postajah po dveh tednih izolacije v pesku in med zvezdami delujejo silno samopašno, oholo naduto. Odvadi sem se jih že. Zdaj jih doživljam podobno kot domačini okoli mene.

Obama je končal svoje, odmahujejo. Zdaj se jasno vidi, da nadaljuje Bushevo politiko. Še zadnje upanje, da se bo svet izognil veliki vojni izpuhteva kot izpuhteva jezero Čad, nekoč največje jezero v vsem Sahelu. Poljski komandant Euforja v Iribi blizu meje z Darfurjem, je bil edini od vseh poveljnikov različnih vojsk v Vzhodnem Čadu, ki me ni sprejel, čim je slišal da sem Slovenec.

»Kam so vsi slovenski fantje šli ...«

Tomo Križnar, N Djamena, 27. marec 2009

P.S. Nič nimam proti če tole pismo posreduje medijem in javnosti.